

Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos és Luxemburgi Zsigmond idején

Az utolsó árpád-házi királyok tehetetlenek voltak a nagybirtokokkal szemben, akik országházi területeket birtokoltak, méltóságokat is viseltek

1301. III. András halálával kihalt az Árpád-ház

1301-1308: nagy interregnum kora -> törvényes király nélküli állapot -> az ország 11 kiskirály, azaz tartományok kezében volt (Csák Máté, Kőszegiek)

3 trónkövetelő lépett fel, cseh Vencel, bajor Ottó és a nápolyi Anjou dinasztiából Károly Róbert
Károly Róbert lett a király

1308-1342

1312-ben Rozgonyinál legyőzte a kiskirályokat

Támogatói: pápa, köznemesség, városok, új nagybirtokosok réteg, hadsereg

Legfontosabb részét a bandériumok alkották (földesurak magánhadserege)

Voltak várkatonák, zsoldosok, könnyűlovas kunok

Gazdaságpolitika:

- Az államháztartást új alapokra helyezték
- Nőtt a regálék szerepe:
 - Bányamonopólium: érdekeltté tette a bányatulajokat a bányák feltárásában, mert kifizette nekik a bányapénz 1/3-át (Felvidék, Erdély)
 - Pénzverési monopólium: csak a király verethetett pénzt -> gyakran csökkentették a pénz értékét -> pénzrontás
 - Firenzei mintára aranypénzt vezettek be
 - Pótlásra kapudó (jobbágyok fizették telkenként)
 - Harmincad vám: Külkereskedelemből származott
- Mindezek hatására:
 - Nöttek a jövedelmek
 - Megélénkült a kereskedelem
 - Kivitel: élőállat, bor, gabona
 - Behozatal: luxuscikkek
- 1335:
 - Sor került a visegrádi királytalálkozóra, ahol Károly Róbert megegyezett a cseh és a lengyel királlyal egy Bécset elkerülő kereskedelmi útvonalban (árumegállító joga volt)
- Korlátozta az egyház hatalmát
- Külpolitikájában a dinasztikus kapcsolatokra törekedett Nápolyval és Lengyelországgal

Magyar városfejlődés:

- Mezőváros:
 - Városok helyekből alakul ki
 - Lakók mezőgazdaságból éltek
 - Egy összegben adóztak a földesúrnak
 - Nem rendelkeztek városfallal
 - Pl: Kecskemént, Halas
- Szabad király város:
 - Csak a királynak adóztak
 - Kiváltságokat kaptak (pl: vámmentesség, árumegállító jog)
 - Igazgatásuk a tárnokmester látta el
 - Volt városfal
 - Pl: Buda, Esztergom

- Bányaváros:
 - Bányászatból éltek
 - Selmec-, Besztercebánya
- Szászvárosok
 - Szászok éltek
 - Brassó, Szeben

Luxemburgi Zsigmond többször zálogosított el városokat. 1405-ös törvényeit a városok képviselőivel is megvitatta. A városok szövetségeket is létrehoztak pl: királyi városok